

XII TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Sk12 ,10-11)

Lugemine prohvet Sakarja raamatust:

Nii ütleb Issand: Ma valan Taaveti koja ja Jeruusalemma elanike peale välja oma kaastunde- ja palvevaimu. Siis nad vaatavad selle peale, kelle nad on läbi torganud, ning kaevavad tema pärast nõnda, nagu nutetakse taga ainsat last. Ja nad nutavad tema pärast kibedasti nagu nutetakse esmasündinu pärast. Sel päeval on Jeruusalemm täis leinakaebust, nii nagu oli Haddad-Rimmoni pärast Megiddo orus.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps63 ,2.3-4. 5-6. 8-9)

R: Minu hing igatseb Issandat.

Mu Jumal, sind ma otsin üha,
sinu järele januneb mu hing.
Sind igatsedes vaevleb mu ihu
nagu põuast pragunenud maa.

R:

Ma vaatasin pühamus su poole,
et näha sinu vägevust ja kirkust,
sest sinu heldus on parem kui elu,
sind ülistavad mu huuled.

R:

Ma tahan sind kiita kogu eluaja
sinu nimel tõsta palves oma pihud.
Sa toidad mind otsekui pidusöögil
ja mu süda ülistab sind rõõmsate huultega.

R:

Tõesti, sina oled minu abimees,
sinu tiibade varju all ma hõiskan.
Minu hing on sinusse kiindunud,
sinu parem käsi hoiab minust kinni.

R:

(Teine lugemine Ga3 ,26-29)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast galaatlastele:

Vennad, nüüd olete teiegi usu läbi Jumala lapsed Kristuses Jeesuses. Sest kõik, kes teie seast on ristitud Kristusesse, on Kristusega rüütatud. Ei ole siin enam ei juuti ega kreeklast, ei orja ega vaba, ei meest ega naist, sest teie kõik olete üks Kristuses Jeesuses. Kui te aga olete Kristuse päralt, siis tähendab see, et te olete Aabrahami sugu ja tema töötuse pärijad.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 8,12)

Halleluuja. Mina olen maailma valgus, ütleb Issand, kes minu järel käib, sellel on igavene elu. Halleluuja.

(Evangeelium Lk9 ,18-24)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal, kui Jeesus oli ühes oma jüngritega üksi palvetamas, olid tema jüngrid ühes temaga ja tema küsis nendelt: "Kelleks inimesed mind peavad?" Ja nemad kostsid temale: "Ristijaks Johanneseks, mõned aga Eelijaks, mõned jälle arvavad, et keegi muistsetest prohvetitest on üles tõusnud". Siis küsis tema nende käest: "Aga teie, kelleks teie mind peate?" Peetrus ütles: "Jumala Messiaks." Ning Jeesus hoiatas neid ja keelas neil kellelegi rääkimast, öeldes: "Inimese Poeg peab palju kannatama ja ära põlatama rahvavanemate, ülempreestrite ja kirjatundjate poolt. Ta tapetakse, kuid kolmandal päeval ta äratatakse üles." Ja ta pöördus kõikide poole ning ütles: "Kui keegi tahab käia minu järel, siis ta salaku end ära ja võtku oma rist iga päev enda kanda ning käigu minu järel. Sest kes iganes tahab päästa oma elu, see kaotab selle, kes aga kaotab oma elu minu pärast, see päästab selle."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, me kujutame inimkonna lunastust endale ette üpris müstilisena - Jumala teona, mis on meie eest varjatud ja arusaamatu. Kui Jumala Poeg sai inimeseks, siis rõhutas tema Isa sellega, et Jeesus ei ole tulnud meid ainult imelisel viisil lunastama, vaid andma meile eeskujut, kuidas elada seda elu, kuidas olla vaba ja samas vastutusvõimeline. Jumalasse uskumine peab seega kajastuma oma elu mõtte otsimises ja missioonis, kuidas teha head nii endale kui teistele. Mida inimene selle kõige eest pärast surma pälvib, see jäägu Jumala hooleks.

Jumala pühadus, kõigeväelisus ja tarkus on suur ka ilma meie usu ja austuseta, kuid tema ülevuse tunnistamine mõjutab meie enda tulevikku, ja mitte ainult teispooluses. Kui me käitume oma südametunnistuse vastu ja see lõpeb halvasti, siis ei tähenda see, et Jumal meid karistab, vaid me

oleme oma tegude ebameeldivaid tagajärjed tegelikult ise valinud. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kirikuajaloo raamatud on üsna huvitav lugemisvara. Ajaloolased on üldiselt korrektsed teadlased: nad uurivad alusmaterjale, võrdlevad neid ja üritavad esitada minevikusündmusi nii tõepärastena kui võimalik. Kui tegemist on olukordadega, mille keskpunktis on inimene, siis pole nende ülesanne eriti keeruline. Hoopis raskem on anda objektiivne hinnang religiooniga seotud sündmustele.

Jeesuse elu ja ajastu käsitlemine toimib omamoodi peeglina: me ei saa eriti palju rohkem teada Jeesusest, kuid seda enam saame teada konkreetsest ajaloolasest, kes on uurinud teda käsitlevaid allikaid. Katoliiklasest ajaloolane leiab hoobilt hulga kinnitusi, kuidas Jeesus lõi ainult ühe kiriku; protestandist uurija leiab üles kõik võimalikud tõestused selle kohta, et ühtainsat kirikut ei saanud ta kohe mitte kuidagi luua; religiooni eitavalt suhtuva teadlase argumentatsioon määrab evangeeliumid otseteed müütide ja muinasjuttude sekka, ja nii edasi.

Peale selle kuulub ajaloo uurimise juurde tihti ka väike sensatsioonivajadus, nii et igast uuest raamatust - kui see ei keskendu just hiljutistele kõmutekitavatele leidudele - oodatakse mingit järeldust, mida pole varem keegi teinud. Paraku on mineviku puhul andmed sageli liiga lünklikud, et ühene tõlgendus rahuldaks kõiki, ja ühte oletust saab enamasti kummutada teise ja üsna samaväärse oletusega. Nii saabki tõsisest teadusest pigem kunstiliik või lausa poliitika, mis baseerub mitte objektiivsetele mõõtmistulemustele, vaid fantaasiale ja huvidele.

Kahtlemata on ajaloolasel tõesti ülimalt raske vastata, kes Jeesus oli, sest liiga palju aega on vahepeal mööda läinud. Kuidas teha kindlaks, kas käsitletav dokument on asjalik ja kirjeldab seda, mida tunnistajad nägid ja millest aru said, või mida nad tahtsid näha - nende soovmõtlemist? Toome mõned näited: kuidas suhtuda hommikumaa tarkadesse, kes taevatähte järgides Petlema sõime üles leidsid? Kas Jeesuse apostlite arv, kaksteist, on tähenduseta, või viitab see aasta kaheteistkümneme kuule? Kas sellel, et Meie Isa palve koosneb seitsmest osast ja et Jeesus ütleb ristil täpselt seitse sõna, on seos päikesesüsteemi tol ajal tuntud planeetide ja nädalapäevade arvuga? Neid ja paljusid teisi küsimusi astroloogia, numeroloogia ja muude kavalate salateaduste piirimaalt saab ju esitada lõputult. Me võime ette kujutada, kuidas võib ajaloolast intrigeerida Maarjale ilmunud ingel Gabriel, kelle nimi tähendab tõlkes "Jumalamees", ning teda järeldama panna, et küllap see "ingel" - ilmselt keegi kaval preester Jeruusalemmast - oligi Jeesuse tegelik isa.

Muidugi on tähelepanuväärsed ka need üksikasjad, mis kinnitavad, et Jeesus ei olnud müütiline, vaid ajalooline isik. Üks tugevamaid argumente on see, et evangeeliumid kirjutati uskumatult lühikese aja vältel uskumatu sisutihedusega. Ja seegi näib olevat taotluslik, et Jeesus ei kirjutanud oma evangeeliumeid ise, vaid andis vaba voli oma õpilaste ettekujutusele ja igatsustele. Jeesuse õpetus ei püüa kedagi ajalooliste argumentide ja jumaliku autoriteediga vastu seinale suruda, vaid veenab meid eluläheduse kaudu - õigesti hinnatud asjaolude kontekstis muudab tema nõuannete järgimine meie maise elu harmoonilisemaks.

Kõik need näited kinnitagu meile, kui võimatu on ajaloolase meetodiga mõista imet - sündmust, mis on toimunud ainult üks kord ajaloos, mida ei ole millegagi võrrelda. Ajalugu võiks võibolla nimetada täppisteaduseks ainult siis, kui oleks olemas võimalus rännata minevikku ja käia ära ka teispooluses.

Paraku kui see oleks võimalik, siis oleks paljugi siin maailmas hoopis teistmoodi.

Armsad õed ja vennad, ajalooteaduse meetodiks on peamiselt detailidest terviku tagantjärgi kokku panemine. Inimese enda motivatsioon töötab aga vastupidi - kõigepealt tuleb tahtmine või idee midagi saada või saavutada, alles siis hakatakse mõtlema teostusele, vahenditele, asjaoludele, võimalikele takistustele ja muudele detailidele. Me ei saa oma elu elada ajaloolase tagantjärele tarkuse najal, sest kõigele minevikupärandile vaatamata on meil võimatu täiel määral ette aimata, mida tulevik toob.

Jeesuse elust kirjutatud evangeeliumites võib leida rohkesti vastuolusid, ütlematajätmissi olulistes küsimustes, ning üksikasju, mille alusel saab teha üksteisele vastukäivaid järeldusi. Kuid oleks raske ette kujutada oma ideelt ja tervikult paremat lahendust kui see, mida Jeesus pakkus - ülestõusmine igavesse elu hea tahtega inimestele, kes armastavad oma ligimest, nii et teispoolsuses võiksime meiegi taas kohtuda kõigi nendega, kes on meile kallid. Aamen.